

Antwoord

van Gedeputeerde Staten

op vragen van

H.M.M. Hoogerwerf (PvdD), R. van Aelst (SP) en K. Wilkeshuis (D66)
(d.d. 22 december 2021)

Nummer

3808

Onderwerp

Woningbouw Zuidplas en klimaatadaptatie

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

De ministeries van BZ en I&W hebben de deltacommissaris Peter Glas in juli 2021 gevraagd om advies uit te brengen over woningbouw en klimaatadaptatie. Tot 2030 moeten er 900.000 nieuwe woningen worden gebouwd om het woningtekort op te lossen. De deltacommissaris is gevraagd om te adviseren wat er met het oog op de klimaatverandering en de wateropgaven nodig is om deze woningbouwopgave goed uit te kunnen voeren.

In het briefadvies van de deltacommissaris van 1 september 2021¹ staat, dat het nodig is dat het Rijk in afspraken met de regio's borgt dat in de gebouwde omgeving en op grootschalige woningbouwlocaties overal klimaatbestendig wordt gebouwd, als het 'nieuwe normaal'. In de doorkijk naar de langere termijn², die op 6 december jongstleden is gepubliceerd, schrijft de deltacommissaris dat bij de keuze voor nieuwe locaties voor woningbouw nog nauwelijks rekening wordt gehouden met het bodem- en watersysteem en de gevolgen van klimaatverandering, vooral die op de lange termijn. Naar schatting 820.000 van de 900.000 nieuwe woningen zijn voorzien in overstroombare gebieden, gebieden met een slappe ondergrond of gebieden met een natte bodem. De deltacommissaris constateert in zijn advies dat er bij de woningbouwopgave onvoldoende rekening wordt gehouden met de langetermijngevolgen van klimaatverandering en met de eisen die water en bodem stellen. Bij het advies is een bijlage 'Geschiktheidskaart bebouwing met geplande woningen tot 2029'³ gepubliceerd, waarop de beperkingen voor de woningbouw is aangegeven in relatie tot het type ondergrond.

¹ <https://www.deltaprogramma.nl/documenten/publicaties/2021/09/01/adviesbrief-woningbouw-en-klimaatadaptatie>

² <https://www.deltaprogramma.nl/documenten/publicaties/2021/12/06/briefadvies-deltacommissaris-woningbouw-en-klimaatadaptatie-spoor-2>

³ <https://www.deltaprogramma.nl/nieuws/nieuws/2021/12/06/advies-deltacommissaris-houd-bij-woningbouw-rekening-met-het-klimaat-van-de-toekomst>

De gemeente Zuidplas, de Grondbank RZG Zuidplas en de provincie Zuid-Holland hebben gezamenlijk de Bestuurlijke Overeenkomst Ontwikkeling Middengebied Zuidplaspolder opgesteld voor de integrale ontwikkeling van het Middengebied van de Zuidplaspolder. In deze overeenkomst zijn afspraken gemaakt over de realisatie van 8.000 woningen. De Partij voor de Dieren, SP en D66 leggen naar aanleiding van het bovenstaande de volgende vragen voor.

1. *Bent u bekend met het advies van de deltacommissaris?*

Antwoord

Ja. Op 11 januari 2022 ontving u van gedeputeerde Koning, in afstemming met gedeputeerden Baljeu en Stolk, een lid-GS brief over de adviezen van de Deltacommissaris (PZH-2021-794137205).

2. *Hoe beoordeelt GS het advies van de deltacommissaris, en dan met name de aanbevelingen?*

Antwoord

De adviezen en aanbevelingen van de Deltacommissaris zijn zeer waardevol bij de opgave voor klimaatadaptieve woningbouw.

De huidige woningbouwontwikkelingen in Zuid-Holland zoals in het Middengebied van de Zuidplaspolder en Valkenhorst zijn geheel in lijn met het eerste advies van de Deltacommissaris: het bodem- en watersysteem zijn steeds leidend geweest bij het ontwikkelen van de plannen voor die locaties en het Convenant Klimaatadaptief Bouwen Zuid-Holland wordt toegepast om deze woningbouwlocaties maximaal klimaatadaptief te realiseren. De Deltacommissaris noemt in zijn brief het Convenant Klimaatadaptief Bouwen Zuid-Holland als goed voorbeeld en is de afgelopen jaren erg enthousiast geweest over de samenwerking en uitwerkingen van het Convenant. Over de stand van zaken van het Convenant bent u in de brief van 30 november 2021 door gedeputeerde Koning nader geïnformeerd (PZH-2021-791670722).

In het tweede advies kijkt de Deltacommissaris verder vooruit in de tijd. Met name de mate van zeespiegelstijging op de echt langere termijn is daarbij voor nu een grote, onzekere factor. In zijn nieuwste advies geeft de Deltacommissaris aan dat we zeker vanuit oogpunt van mogelijke zeespiegelstijging in combinatie met verdere bodemdaling extra voorzichtig moeten zijn met nieuwe, extra woningbouwlocaties in dieper gelegen delen en bodemdalingsgevoelige gebieden.

Dit nieuwe advies benutten we nu al zoveel mogelijk in de keuzes die we maken, bijvoorbeeld in de nader uitgewerkte Verstedelijkingsstrategie 2021-2040 waarover u in de brief van 22 december 2021 bent geïnformeerd (PZH-2021-792666203). Vanuit de toenemende risico's, zeker op langere termijn, hebben we in onze keuzes nadrukkelijk aandacht voor kwetsbaarheid van het watersysteem en sterk dalende bodems. Het vraagt om slimme natuurlijke én technische oplossingen maar ook om keuzes op basis van de meest recente kennis.

De mogelijke impact van klimaatverandering op de langere termijn (>2100) op mogelijke ruimtelijke invulling voor bijvoorbeeld woningbouw in de verdere toekomst in Zuid-Holland blijft desondanks groot. De adviezen van de Deltacommissaris geven aanleiding om de consequenties voor onze provincie verder in beeld te brengen samen met onze partners vanuit Rijk en regio. Daarbij beogen we ook niet alleen te kijken naar woningbouw maar ook naar de impact op bijvoorbeeld bedrijventerreinen en andere economische functies. Dit willen we doen om onze kennis en het mogelijke handelingskader voor nu en in de toekomst te vergroten, vanuit de gedachte dat we adaptief kunnen zijn in onze strategie en in ons praktisch handelen.

Eén van de acties die daarbij hoort, is het doen van een ontwerpend onderzoek, gezamenlijk met de waterschappen, naar de lange termijn klimaateffecten in Zuid-Holland. De ambtelijke voorbereidingen hiervoor, samen met de waterschappen, lopen inmiddels. Resultaten van deze en mogelijke andere verkenningen zullen wij uiteraard wanneer deze gereed zijn, nader met u delen.

3. *Geeft het advies van de deltagcommissaris aanleiding voor GS om het staande woningbouwbeleid aan te passen ten aanzien van het onderwerp klimaatadaptatie? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 2.

4. *Kunt u aangeven of de gebiedsontwikkeling ter realisatie van woningbouw in gemeente Zuidplas zich bevindt in een gebied dat veel beperkingen kent volgens de geschiktheidskaart?*

Antwoord

De geschiktheidskaart die als bijlage bij het advies van de deltagcommissaris is gevoegd heeft geen topografische ondergrond en het is lastig om hierop precieze locaties te onderscheiden. Onze analyse is dat delen van het Middengebied van de Zuidplaspolder in deze geschiktheidskaart de aanduiding “veel beperkingen” hebben gekregen maar dat dat niet het geval is voor het gedeelte waar het voornemen is om woningbouw te realiseren. Het deel van het Middengebied van de Zuidplaspolder waar het voornemen is om woningbouw te realiseren, is in de geschiktheidskaart grotendeels aangeduid als “enkele beperkingen” en voor een klein deel als “weinig beperkingen”.

5. *Zo ja, ziet GS hierin aanleiding om het beleid hierop aan te scherpen?*

Antwoord

Bovenstaande constatering komt overeen met de planvorming voor het Middengebied van de Zuidplaspolder, waarin bodem en water het uitgangspunt hebben gevormd en er daarom voor gekozen is de woningbouw zoveel mogelijk te concentreren op de hoger gelegen kreekrug die bovendien een betere bodemgesteldheid kent. Het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard is nauw betrokken bij deze planvorming en heeft de gemeente Zuidplas hierover geadviseerd in het kader van het Masterplan voor het Middengebied van de Zuidplaspolder.

Op 1 juli 2021 hebben wij, evenals de gemeente Zuidplas en de Grondbank RZG Zuidplas, de Bestuurlijke Overeenkomst Ontwikkeling Middengebied Zuidplaspolder (hierna: de Overeenkomst) ondertekend. Deze Overeenkomst is vooraf voorgelegd

aan Provinciale Staten voor wensen en bedenkingen en is op 26 mei 2021 besproken in de Statencommissie Ruimte, Wonen en Economie. In de Overeenkomst is opgenomen dat de woningbouw, de bedrijventerreinen en het omliggende landschap, conform het Convenant Klimaatadaptief Bouwen, klimaatadaptief worden ingericht met een wijze van bebouwing die bijdraagt aan een gezonde en veilige leefomgeving.

6. *Geeft het advies van de deltagelid aanleiding voor GS om de kaders voor de realisatie van het Vijfde Dorp nader te beschouwen ten aanzien van klimaatadaptatie? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

In de Overeenkomst is opgenomen dat wij voorstellen zullen doen aan Provinciale Staten voor aanpassingen van het provinciale omgevingsbeleid voor het Middengebied van de Zuidplaspolder, met name waar het gaat om de ligging van de woningbouwlocatie en de bedrijventerreinen. Overigens is de realisatie van woningbouw en bedrijventerreinen in het Middengebied van de Zuidplaspolder ook al mogelijk op basis van het huidige provinciale omgevingsbeleid, maar zullen wij aan Provinciale Staten voorstellen deze op andere plekken in het Middengebied van de Zuidplaspolder mogelijk te maken, mede vanwege de bodemgesteldheid en de watersituatie.

In het kader van deze Herziening van het provinciaal omgevingsbeleid zal ook een milieueffectrapport (planMER) worden opgesteld. Provinciale Staten zijn hierover geïnformeerd d.m.v. onze brieven van 5 oktober 2021 (PZH-2021-786141766) en van 25 januari 2022 (PZH-2021-793309255) in het kader van de Notitie Reikwijdte en detailniveau. In dit planMER zullen de laatste inzichten op het gebied van water en klimaat(adaptatie) worden meegenomen. De bevindingen uit dit planMER, en dus ook die met betrekking tot klimaatadaptatie, zullen benut worden voor de Ontwerp Herziening van het provinciaal omgevingsbeleid voor het Middengebied van de Zuidplaspolder. Dit Ontwerp en de bijbehorende planMER zullen op 13 april 2022 besproken worden in de Statencommissie Ruimte, Wonen en Economie.

7. *Zijn er naast de Middenpolder in gemeente Zuidplas in Zuid-Holland nog meer locaties aangewezen voor woningbouw die zich bevinden op een locatie met veel beperkingen voor de woningbouw? Zo ja, welke zijn dit?*

Antwoord

De risico's van klimaatverandering zijn niet beperkt tot specifieke gebieden of locaties binnen onze provincie. Conform de Verstedelijkingsstrategie Zuid-Holland 2021-2040 nemen we vanuit de toenemende risico's vanuit klimaatverandering op langere termijn, de toekomstbestendigheid van onze watersystemen en sterk dalende bodems in ons deltagebied mee in onze keuzes waar en hoe te bouwen. Van daaruit zetten we als Rijk en regio in op voor het grootste deel toevoegen van woningen in relatief hoog gelegen delen van Zuid-Holland met weinig bodemdaling gecombineerd met klimaatadaptieve compacte verstedelijking.

